

SPOR SOSYOLOJİSİ

SPOR SOSYOLOJİSİNE GİRİŞ

Dr. Funda KOÇAK
Ankara Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi

Spor Sosyolojisinin Konuları ve Çeşitliliği

1. Sporun cinsiyet ve sınıf temelindeki özelliği neye dayanır.?
2. Medyada spor nasıl veriliyor?
3. Spor haberciliğinde kadın imgesi nasıl veriliyor?
4. Neden sporda şiddet çok fazla görülür?
5. Olimpiyatlara katılım her ülkeden insana açık, demokratik bir ortam mıdır?
6. Sporun hangi sosyal işlevleri vardır?
7. Sporun sosyal hareketlilikteki rolü nedir?
8. Toplumsal sınıfın spora katılıma etkisi var mıdır?
9. Neden bazıları golf oynarken bazıları futbol oynar?
10. Sporu bir endüstri olarak kabul etmek mümkün müdür?
11. Futbolun büyümesi nereden ileri gelmektedir?

Spor

- Sosyolojik olarak spor 5 açıdan incelenebilir:
 - Sporu etkileyen unsurlar
 - Sporun sosyal işlevleri ve sosyal etkileri
 - Sosyal bir kurum olarak spor
 - Farklı organizasyon biçimleri
 - Sosyal bir eylem alanı olarak,
 - Sporun farklı alanlarında spor ile uğraşanlar

Spor

- Sosyolojik olarak spor 5 açıdan incelenebilir:
 - Sporun oluşumu ve gelişimi
 - Spor dallarının ortaya çıkması ve değişimi
 - Sporu destekleyenlerle karşıtları
 - Spor toplumsal uyum mu, yoksa çatışma mı doğurur

Spor Sosyolojisinin Oluşma Koşulları

- Bir bilim dalı olarak sosyoloji
 - ‘Toplumunu sadece anlamak değil onu değiştirebilmek’ gereksiniminden doğmuştur.
 - Bu durum spor sosyolojisi için de geçerlidir.
 - Bütün sosyoloji dallarının amacı:
 - Tanımlamak, anlamak, açıklamak, bilgileri uygulamak, enformasyon, eleştiri, kuram oluşturma, kamu oyuna açıklama ve öngörüdür.

Sosyolojik Olarak Spor

- Sportif hareketin boyutunu göz önüne alan spor sosyolojisi beden sosyolojisinin bir dalıdır.
- Spor geleneksel olarak;
 - Kişisel tatmin ya da dışsal ödüllerle güdülenen insanlar tarafından gerçekleştirilen görece karmaşık fiziksel becerilerin dahil olduğu kurumsallaşmış yarışma içerikli aktivitelerdir.

Sosyolojik Olarak Spor

- Spor, 19. yüzyılda sosyolojinin ilgi konusu olmuştur.
 - Oyun ve kültür, sporun kökeni, spor ve din, başka kültürlerde spor ilk araştırılan konulardır.
- Önde gelen sosyologların etkisi
 - Max Weber, Herbert Spencern, Norbert Elias, Thorstein Veblen...

Sosyolojik Olarak Spor

- 1921 yılında ilk Spor Sosyolojisi kitabı yayınlanmıştır.
- Spor sosyolojisinin, sosyolojiden bağımsız bir spor dalı olarak ortaya çıkması 2. Dünya savaşından sonra olmuştur.
- Sports in American Life (1953), Man, Play, and Games (1961) kültürde oyunun rolünü inceledi.
- Uluslararası Spor Sosyolojisi Komitesi 1964 yılında kuruldu. 1994 yılında Uluslararası Spor Sosyolojisi Birliği adını aldı.

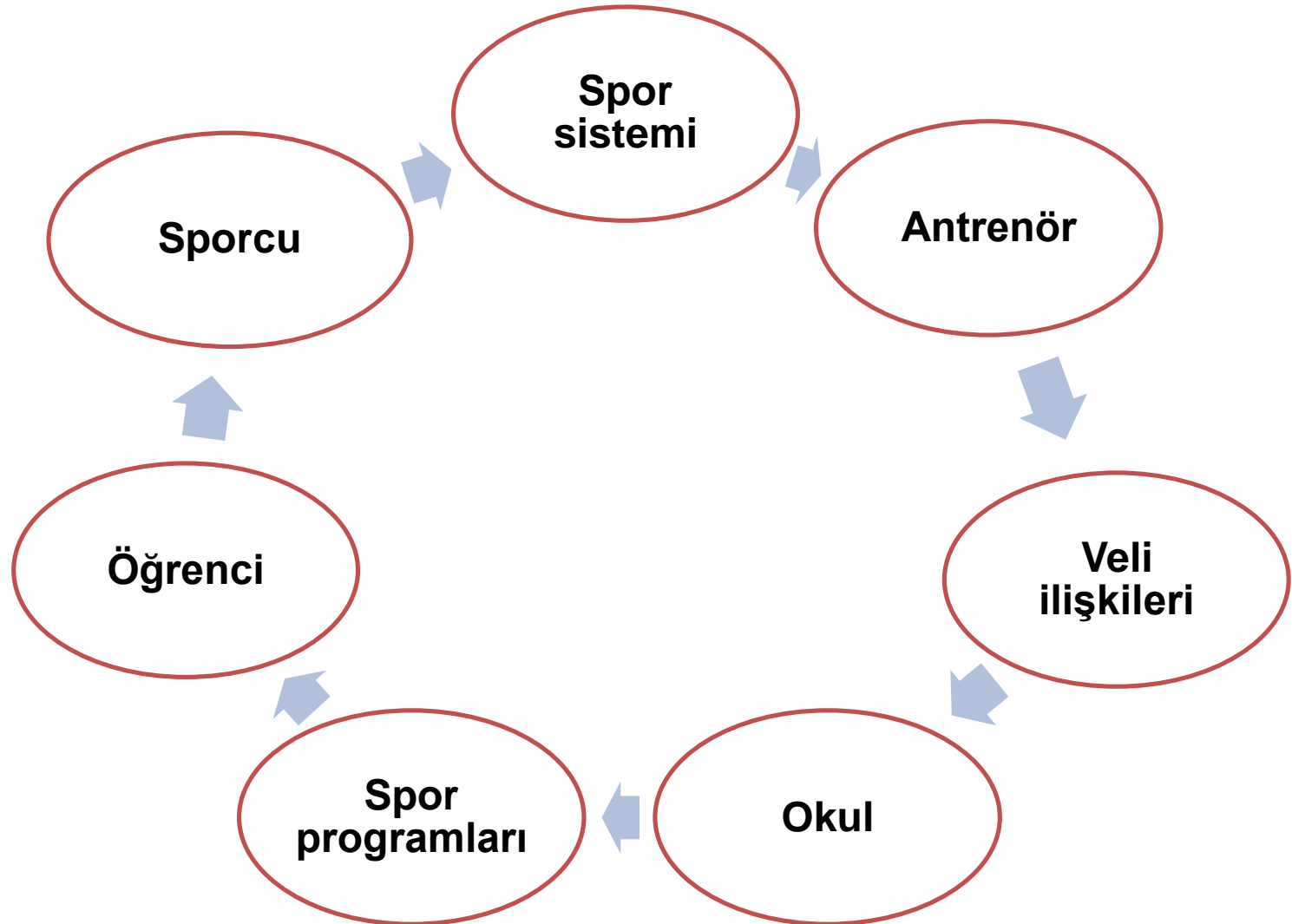
Spor Sosyolojisinin Amacı

- *Spor sosyolojisi*, sosyolojik yaklaşımın spor olgusuna tatbik edilmesidir.
- ***Amacı***
 - Sportif faaliyetlerin toplumdaki yerini ve işlevini belirlemek; spor olgusunun, diğer sosyal kurumlarla olan ilişkilerini, farklı gruplar ve kategorilerde oluşturduğu görüntüleri ortaya koymak spor sosyolojisinin başlıca amaçlarıdır

Spor Sosyolojisinin Çalışma Alanı

- Toplumsal yapı içerisinde spor sorunlarına ilişkin araştırma yapan bir **disiplin**dir.
- Toplumun kültürüne uygun bir spor politikasının belirlenmesi ile ilgili **çalışmaların temelini** oluşturur.
- Spor faaliyetleri aracılığı sağlıklı nesillerin nasıl yetiştirileceği ve toplumun ihtiyaç duyduğu sağlıklı bireylerin **nasıl spora yönlendirilmesi** gerektiği de spor sosyolojisinin çalışma alanındadır.

Spor Sosyolojisinin Çalışma Alanı

Spor Sosyolojisinin Çalışma Alanı

- Spor, toplumsal bir olgu olduğu kadar kurumsal bir yapıyla da ortaya çıkmakta, bu çerçevede spor sosyolojisi diğer toplumsal kurumlara benzer bir inceleme alanı oluşturmaktadır.
- Spor kurumsal bazda ele alındığında, amatör ve profesyonel spor veya elit ve kitle sporu yâda takım sporları ve bireysel sporlar gibi spordaki biçimsel ve amaçsal farklılaşmalar değerlendirilmekte, spor kuruluşlarının yapı ve nitelikleri üzerinde durulmaktadır

Spor Sosyolojisinin Araştırma Konuları

- Sporun amaçları işlevleri,
- Kültür ve spor
- Sporda sosyal boyut
- Antropoloji ve spor
- Spor organizasyonları
- Sporda alt yapı

Spor Sosyolojisinin İşlevleri

- Toplumsal gelişmeler sporun sosyolojik olarak araştırılmasına duyulan ilgiyi harekete geçirir.
- Spor sosyolojisi kuramsal ve görgül oluşumunda genel sosyoloji kavramlarına ve buna uygun bir çerçeveye dayanır.
- Spor sosyolojisine ilişkin kavramlar kendinde amaç olarak kalmazlar, aksine faydacı amaçlara, değerlendirme olanaklarına ve dayandığı temeller açısından bilginin pratik kullanımına yöneliktirler.

SPOR SOSYOLOJİSİ

SPOR SOSYOLOJİSİNE GİRİŞ
TEŞEKKÜRLER

Dr. Funda KOÇAK
Ankara Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi

